

GRAFSYMBOLIEK

Acanthus		Plant (ook berekluuw genoemd) waarvan de bladeren gebruikt zijn als voorbeeld voor ornament in de bouwkunst van de oudheid. De acanthus heeft zijn funeraire symboolwaarde vooral te danken aan zijn stekelige bladeren.
Achtpuntige ster		De achtpuntige ster of octagram is een verwijzing van de overgang van het aardse naar het bovenaardse. In de christelijke symboliek geeft de ster met acht punten de dag van de hemelvaart van Christus aan.
Adelaar		Symbool van Christus omdat hij recht de <u>zon</u> tegemoet vliegt net zoals Christus, bij zijn hemelvaart, recht omhoog naar het licht was gegaan.
Aesculaap		De esculaap of aesculaap is een oud Grieks symbool dat staat voor de geneeskunde. Het symbool bestaat uit een staf waarom zich een slang slingert. De slang staat in de esculaap symbool voor de genezing, omdat dit dier zijn huid kan afwerpen, hetgeen staat voor herboren worden en genezing, maar ook door zijn beet de dood kan brengen.
Afgebroken zuil		De afgebroken zuil symboliseert het einde van het aardse leven dat vaak plotseling toeslaat. Vaak ook versierd met bloemkransen.
Alfa en Omega		De eerste en laatste letter van het Griekse alfabet. Een symbool voor God als begin en einde van de kosmos. De grondslag voor deze symboliek vormen bijbelteksten als "Ik ben de Eerste en Ik ben de Laatste; buiten Mij is er geen God." (Jesaja 44:6). De beide letters werden veel gebruikt ter versiering van christelijke graven, om aan te duiden dat de overledene in God zijn begin en zijn einddoel gezien had.

<p>Alziend oog</p>		<p>Van oudsher wordt het oog gezien als de spiegel van de ziel, maar vooral als het Goddelijk Oog. Het gebruik van het oog als symbool is dan ook ouder dan het christendom. Zo symboliseerde in het Oude Egypte het Oog van Horus bescherming, koninklijke macht en goede gezondheid. Het rechteroog van de god Horus werd ook geassocieerd met de zonnegod Ra en werd daarom ook wel het Oog van Ra genoemd. Het Oog van Horus werd in de vorm van een amulet aan overleden farao's meegegeven om hen te beschermen in het hiernamaals. Het symbool komt op begraafplaatsen vooral voor op grafmonumenten tussen 1850 en 1900.</p>
<p>Anker</p>		<p>Symbool van de hoop, ontleend aan Hebrëeën 6:19 "De hoop is het veilige en vaste anker van onze ziel". In de vroeg-christelijke tijd werd het door zijn kruisvorm een verkapt symbool van de verlossing ('cruz dissimulata'). De dwarsbalk ('stok') onder de ring voor het ankertouw wekte de indruk van een kruis, dat door de onderste delen van het anker verhuld werd. In de christelijke grafsculptuur wordt het anker vaak door vissen of dolfijnen geflankeerd. Afgebeeld in combinatie met hart en kruis, staat het symbool voor geloof, hoop en liefde.</p>
<p>Aronskelk</p>		<p>De gevleete aronskelk, die zijn bloem omhoog naar de hemel richt, was in de Middeleeuwen een symbool van Maria. Vermoedelijk wegens zijn naam die aan de Bijbelse Aäron doet denken. De tante van Maria, Elisabeth, stamde uit het geslacht Aäron. De bloem werd ook als 'lelieachtig ten hemel wijzend' aangeduid. Vaak is de bloem verwerkt in guirlandes.</p>
<p>Attributen van een mohel</p>		<p>Tot de attributen van een mohel of joods ritueel besnijder behoren een mesje en klemmetje. Ook is een sjofar of ramshoorn afgebeeld</p>
<p>Bazuin</p>		<p>De bazuin, hier met twee wierookscheepjes en een zandloper afgebeeld, symboliseert het Laatste Oordeel. Nadat de doodsengel op de bazuin heeft geblazen, zullen de graven zich openen en vindt het Laatste Oordeel plaats.</p>

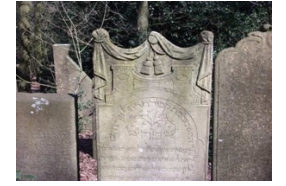

<p>Boek</p>		<p>Een boek op een graf verwijst meestal naar de bijbel. Als het boek des levens is de bijbel een vaak voorkomend symbool op de graven van dominees. Vaak is het boek in zijn geheel afgebeeld, soms op een lessenaar gelegen. Het materiaal dat voor de boeken gebruikt is, is vaak marmer. Soms wordt er ook een enkele bladzijde afgebeeld, met psalmtekst of grafscript. Een vouw in een bladzijde of een boeklegger geeft meestal aan dat de persoon plotseling is overleden.</p>
<p>Bloem</p>		<p>De bloem, evenals de geknakte bloem is het prototype van de ziel en zoals de bloem het hart naar het licht opent, zo opent een mens zijn ziel voor God.</p>
<p>Boom</p>		<p>In de christelijke iconografie is de boom symbool voor het door God gewilde leven, en zijn doorlopen van de jaarlijkse cyclus wijst op leven, dood en verrijzenis, de onvruchtbare of afgestorven boom daarentegen op de zondaar. Uit het hout van de 'boom der kennis' in het paradijs zou later het kruis van Christus zijn getimmerd, dat voor de gelovigen voortaan tot 'boom des levens' werd. De levensboom op een grafmonument symboliseert het beëindigende leven. Soms omgehakt, inclusief bijl, verwijzend naar het te jong afgebroken leven.</p>
<p>Cirkel</p>		<p>De cirkel, evenals de bol, is het symbool voor het tijdloze, oneindige en eeuwigheid, en de niet tastbare wereld zonder begin of eind.</p>
<p>Davidster</p>		<p>De Davidster is vanouds een joods symbool. Het is een zeshoek die bestaat uit twee gelijkzijdige driehoeken. De driehoek met de punt naar boven zou het aardse dat naar de hemel streeft kunnen voorstellen, die met de punt naar beneden het hemelse dat naar de aarde streeft.</p>

D.O.M.		<p>De afkorting staat voor Deo Optimo Maximo = aan God, de beste en hoogste, gewijd.</p> <p>Wanneer de term DOM zondermeer wordt aangetroffen dan wordt een titel bedoeld. Dom is dan afgeleid van het Latijnse dominus (in het Nederlands: heer) en is een titel in de Rooms-katholieke kerk. Dom wordt gebruikt voor het aanspreken van bepaalde monniken van de Benedictijnen of Kartuziers. Het gebruik van deze titel is afkomstig uit Frankrijk.</p>
Doodshoofd		<p>Een doodshoofd of schedel, vaak in combinatie met gekruiste beenderen, is het symbool voor de vergankelijkheid van het leven.</p>
Doornenkroon		<p>De doornenkroon is het symbool van het lijden van Christus. Wordt vooral door katholieken als symbool gebruikt.</p>
Druiventros		<p>De druiventros verwijst naar de eucharistie en de offerdood van Christus.</p>
Duif		<p>De duif is het symbool van liefde, onschuld en eenvoud. Een zittende duif symboliseert de ziel van de overledene die krachten verzamelt voor zijn reis naar de hemel.</p>
Duif met palm- of olijftak		<p>Een duif met een palm- of olijftak symboliseert vrede en verzoening.</p>
Ei		<p>Het ei is het symbool van geboorte en nieuw leven en verwijst in de christelijke symboliek naar de opstanding van Christus.</p>
Eikentak met eikels		<p>De eik werd al heel vroeg beschouwd als onverwoestbaar en werd daarom symbool van de onvergankelijkheid. In de oudheid kregen overwinnaars een lauwerkrans van eikenbladeren als teken van onvergankelijke eer. Blad en eikels zien we later als symbool van onsterfelijkheid en eeuwig leven op grafmonumenten.</p>

Engel		<p>De engel is het christelijk symbool van de boodschapper van God. De vleugels staan voor de goddelijke opdracht. De evangelist Mattheus wordt eveneens als engel afgebeeld.</p>
Fakkel		<p>Een brandende fakkel verwijst naar hernieuwd leven en de wederopstanding. De omgekeerde fakkel is het symbool van het gedoofte leven en attribuut van de dood. Vaak zijn twee gedoofte fakkels gekruist afgebeeld.</p>
Guirlande		<p>Een guirlande of festoen is een slinger van bloemen of planten. Het symboliseert de levensloop, de eindigheid van het leven en de rouw en droefenis van de nabestaanden.</p>
Handen van een cohen		<p>Dit is een joods symbool van de handen van een priester. De handen werden zo gehouden bij het uitspreken van de zegen in de synagoge.</p>
Kan en schaal van een leviet		<p>De waterschenkende kan en schaal van een leviet of tempeldienaar worden gebruikt bij de rituele handwassing van een cohen voorafgaand aan de zegenspreuk.</p>
Keter Tora		<p>De Keter Tora, de kroon van de Tora, is het symbool van een rabbijn. De afbeelding van een boek verwijst naar het graf van een rabbijn. De handen werden zo gehouden bij het uitspreken van de zegen in de synagoge.</p>
Klaver drie		<p>Klaver drie is het symbool van de heilige drieëenheid: de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.</p>

Klimop		De klimop is vanwege de altijd groene bladeren het symbool van eeuwig leven en verbondenheid tot in de dood.
Krans		De krans is het symbool van de sterfelijke roem.
I.H.S.		De letters IHS staan voor Iesus Hominum Salvator (Jezus, redder der mensheid), of In Hoic Salus (Hierin ligt de zaligheid), of In Hoc Signo (In dit teken [zult gij overwinnen]).
I.N.R.I.		Staat voor 'Iesus Nazaréus Rex Iudaeórum' (Jezus van Nazareth, koning der Joden). Deze letters hangen meestal boven een crucifix.
R.I.P.		De letters RIP staan voor Requiescat in Pace (Rust in Vrede).
Korenaren		Met koren wordt over het algemeen het graan bedoeld dat voor voedsel wordt verbouwd, meestal tarwe, rogge of gerst. Met de halm van het graan wordt de korenaar, met de bloeiwijze aren, aangeduid. Al in een ver verleden was koren een symbool van de hoop op een leven na de dood. Men geloofde dat men na de dood ongeveer dezelfde behoeften bleef hebben als ervoor. In de Egyptische koningsgraven werd een klein bakje met graan ingezaaid en meegegeven aan de doden. Het tijdstip van het zaaien werd zo precies uitgekozen, dat tijdens de begrafenis het graan pas ontkiemde. Het graanbakje bleef na het afsluiten van het graf in de <u>tombe</u> staan, maar stierf uiteindelijk door gebrek aan licht. In de lage landen werd als oud gebruik bij een sterfgeval een bos stro in de vorm van een kruisvorm voor een sterfhuis geplaatst. Op deze manier konden mensen die

		langs het huis liepen, zien dat er iemand was overleden en konden ze bidden voor zijn zielenheil. Hieruit volgde dan ook dat het stro als zinnebeeld van de "dood" is geworden.
Kruis met EGO SUM RESORRECTIO ET VITA.		Deze tekst staat voor IK BEN DE OPSTANDING EN HET LEVEN.
Leger des Heils		Het symbool van het Leger des Heils, de crest, bestaat uit het kruis als christelijk symbool, de S die staat voor Salvation of Heil, de zon die het licht en vuur van de Heilige Geest voorstelt, zwaarden die de strijd voor het Heil symboliseren, kogels die de kracht van het evangelie aangeven, en een kroon als symbool van eeuwig leven.
Lelie		De lelie is het symbool van zuiverheid en maagdelijkheid en dus van Maria. Ook is de lelie het symbool van christelijke barmhartigheid.
Menora		De menora of zevenarmige kandelaar is een belangrijk symbool voor de staat Israël en het jodendom. Het symboliseert ook het brandende braambos dat Mozes zag op de berg Sinai.
Miskelk		De miskelk symboliseert de christelijke religie en de eucharistie. Dit symbool komt vrijwel uitsluitend op priestergraven voor.
Obelisk		De obelisk is in de christelijke symboliek een symbool van standvastigheid en deugd. In het Oude Egypte was het een teken van macht en symbool voor het eeuwige leven.
Olielamp		De olielamp is het symbool van het eeuwige licht, verwijzend naar de eeuwigheid en onsterfelijkheid. Het is ook het symbool van Christus, die het Licht der Wereld is. Bij de klassieken was de lamp symbool van waakzaamheid.

Olijftak		De olijftak is het symbool van gerechtigheid, vroomheid en vrede. Tevens verwijst hij naar Gods zorg voor zijn kinderen.
Ouroboros		De ouroboros of staartbijtende slang symboliseert de vergankelijkheid van de mens in de oneindige kringloop van het leven. De slang is oneindig, alpha en omega en wijst erop dat alles besloten is binnen de goddelijke macht en de oneindigheid.
Palmtak		De palmtak symboliseert in het christendom de overwinning op de dood door en in Christus. Bij de katholieken is het tevens een verwijzing naar de intocht van Jezus in Egypte.
Passer en winkelhaak		Vrijmetselaarssymboliek. De passer verwijst naar de ideale cirkel van de alomvattende mensenliefde. De winkelhaak en de rechte hoek staan voor de rechtvaardigheid. De twee gereedschappen zijn maatgevend en leren de vrijmetselaar evenwichtig door het leven te gaan.
Papaverbol		De papaver of slaapbol is bekend om de slaapverwekkende werking van papaverzaad, en is het symbool van Hypnos, de god van de slaap en zijn zoon Morpheus, de god van de dromen. Hypnos is de tweelingbroer van Thanatos, de god van de dood.
Parochet		De parochet is een draperie met twee kwasten en verwijst naar het voorhangsel van de Heilige Ark in de synagoge.
Pelikaan		De pelikaan is het symbool van Christus die zich voor de mensheid heeft opgeofferd.
Pijnappel		Symbool van onsterfelijkheid.
Roos		De roos als christelijk symbool verwijst naar Maria en het lijden van Christus.

tekst: HODIE MIHI CRAS TIBI		Betekent: Vandaag ik, morgen Gij
Schelp		De schelp is in de christelijke symboliek het beeld van het graf dat de mens na zijn dood omsluit tot aan de opstanding. Bij katholieken is het ook Mariasymbool.
Sjofar		De sjofar of ramshoorn wordt in de joodse eredienst gebruikt tijdens het joodse nieuwjaar (Rosj Hasjana) en op grote verzoendag (Jom Kipoer).
Ster		De vijfpuntige ster staat in de christelijke symboliek voor Christus, nieuw leven en de hemel, alsmede voor de vijf wonden van Christus.
Taxus		Net als de laurier en de klimop blijft de taxus altijd groen en is symbool van de onvergankelijkheid, rouw en dood.
Vis		Symbool van Christus omdat de beginletters van het Griekse woord voor vis, ICHTHUS, geïnterpreteerd werden als Iesous CHristos THEou (h)Uios Soter (Jezus Christus, Zoon van God en Verlosser).
Vlinder		De vlinder, hier in combinatie met de tekst HORA RUIT (het uur snelt heen), symboliseert de onsterfelijkheid van de ziel en door zijn korte levensduur en teerheid ook de kortstondigheid van het leven.
X.P.		Monogram van Christus. Het monogram is samengesteld uit de Griekse letters X (Chi) en P (Rho), die de eerste letters van 'Christus' vormen. De ovale cirkel eromheen, het ei, is het symbool van geboorte en nieuw leven. Het is tevens een verwijzing naar de opstanding van Christus. Vaak ook samen met alfa en omega. Ook wel IX als afkorting van Christus.
Zandloper		De zandloper verwijst naar het kortstondige leven op aarde en het naderen van het stervensuur. De meeste zandlopers zijn gevleugeld als verwijzing naar de tijd die vervliegt en de vergankelijkheid van de mens. Meestal betreft het duivenvleugels, maar een enkele maal is er één duiven- en een vleermuisvleugel, symboliserend dat het leven vervliegt bij dag en bij nacht.